

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/49/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119218728
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8119218728.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Martina Barana a JUDr. Andreja Radomského v právnej veci žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, právne zastúpeného: JUDr. Ján Šoltés, advokát, so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava - Staré mesto proti žalovanému: N. I., Y. XX.XX.XXXX, E. I. XXXX/XX, XXX XX I., právne zastúpeného: JUDr. Ladislav Riedl, advokát, so sídlom Slovenská 46, 080 01 Prešov, o zaplatenie istiny 2440,37 eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 01.06.2020 č. k. 29Csp/266/2019 - 100 jednohlasne takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok v napadnutom výroku I. a III. a v rozsahu zrušenia vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov, ako súd prvej inštancie (ďalej len „súd prvej inštancie“), rozhodol, cit.:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 2 420,93 € s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 68,76 € od 28.4.2017 do zaplatenia a zo sumy 2 352,17 € od 25.1.2020 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Priznáva žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 76 %.“

2. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že právny predchodca žalobcu spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. dňa 15.07.2016 uzatvorila so žalovaným zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXXXXXX vo výške 2 500 eur, s výškou splátok 69,69 eur, s priemernou hodnotou RPMN 16,36 %, RPMN 24,91 %, s fixnou úrokovou sadzbou 24,92 %. Splatnosť 1. Splátky bola stanovená dňa 20.08.2016 a termín konečnej splatnosti úveru bol dohodnutý dňa 20.07.2021. Právny predchodca žalobcu podaním zo dňa 26.02.2017 vyzval žalovaného na zaplatenie omeškaných splátok v celkovej výške 209,07 eur s upozornením, že ak do 05.04.2017 nedôjde k úhrade splátky splatnej 12/2016, bude oprávnený úver zosplatiť. Podaním zo dňa 22.04.2017 žalovanému oznámil vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru a vyzval ho na zaplatenia sumy 2 631,27 eur. Žalobca doručenie uvedenej výzvy nepreukázal. Žalovaný v prospech právneho predchodcu žalobcu poukázal úhrady splatných splátok úveru 8-11/2016 a následne realizoval úhrady dňa 16.11.2017 vo výške 30 eur, 15.12.2017 vo výške 50 eur, 16.07. a 14.08.2019 vo výške 50 eur a 24.09.2019 vo výške 30 eur, teda neuhradená časť pohľadávky z úveru predstavuje podľa žalobcu sumu 2 420,93 eur a nákladov na vymáhanie vo výške 19,44 eur. Súd dospel k záveru, že výška úrokovej sadzby v prejednávanej zmluve podstatným spôsobom neprevyšuje obvyklú mieru úrokov z úverov poskytovaných komerčnými bankami v čase jej uzatvorenia, kedy sa priemerná výška úrokovej sadzby pri spotrebiteľských úveroch a dobe ich splatnosti v rozsahu 1-5 rokov pohybovala v priemere 11,90 %, a preto nejde o zmluvné dojednanie,

ktoré by odporovalo ust. § 39 a § 39a Občianskeho zákonníka. Z predloženého prehľadu splátok a úhrad mal súd za preukázané, že žalovaný do oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru realizoval úhrady dohodnutých splátok úveru splatných 8-11/2016. Právny predchodca žalobcu podaním zo dňa 26.02.2017 vyzval žalovaného na zaplatenie omeškaných splátok úveru celkovej výške 209,07 eur s upozornením, že ak do 05.04.2017 nedôjde k úhrade splátky splatnej 12/2016, pristúpi k zosplateniu úveru. Uvedenú výzvu žalovaný neprevzal v odbernej lehote, preto sa s poukazom na čl. 12 zmluvy súd považoval uvedené upozornenie za doručené dňa 17.03.2017. Žalobca listom zo dňa 22.04.2017 oznámil žalovanému vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru z dôvodu nezaplatenia omeškaných splátok. Z predloženého prehľadu splátok mal súd za preukázané, že povinný uhradil splátky 8-11/2016, v čase vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru žalovaný neuhradil splátky úveru 12/2016 - 3/2017 vo výške 4 x 69,69 eur a zosplatenú istinu vo výške 2 352,17 eur. Následne realizoval čiastkové úhrady dňa 16.11.2017 vo výške 30 eur, 15.12.2017 vo výške 50 eur, 16.07. a 14.08.2019 vo výške 50 eur a 24.09.2019 vo výške 30 eur, započítaných na úhradu splátok splatných 12/2016 - 3/2017, potom zostala neuhradená čiastočne splátka splatná 3/2017 vo výške 68,76 eur, ako aj zosplatená istina vo výške 2 352,17 eur. Žalobca sa domáhal aj zaplatenia nákladov spojených s vymáhaním v zmysle čl. 104 zmluvy v celkovej výške 19,44 eur. Súd vyhovel žalobe o zaplatenie 2 420,93 eur pozostávajúcej z nesplatennej časti splátky splatnej 3/2017 vo výške 68,76 eur a zosplatennej istiny vo výške 2 352,17 eur. Keďže žalobca nepreukázal doručenie oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo strany jeho právneho predchodcu, súd pre účely priznania uplatneného úroku z omeškania s poukazom na ust. § 563 Občianskeho zákonníka považoval uvedené oznámenie za doručené prevzatím žaloby vrátane jej príloh žalovaným dňa 23.01.2020. Súd preto priznal žalobcovi uplatnený úrok z omeškania v súlade s ust. § 517 a § 563 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. zo sumy 68,76 eur (nesplatená časť splátky úveru splatnej 3/2017) podľa žaloby od 28.04.2017 a zo zosplatennej istiny od 25.01.2020 a v prevyšujúcej časti žalobu v uplatnenom úroku zamietol. V časti uplatneného nároku na zaplatenie nákladov na vymáhanie vo výške 19,44 eur súd žalobu zamietol s poukazom na predložený listinný dôkaz, a to prehľad nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, z ktorého je zrejmé, že ide o paušalizované náklady určené percentuálnou výškou zo sumy úhrad realizovaných žalovaným po vyhlásení okamžitej splatnosti úveru bez špecifikácie konkrétnych úkonov, ktoré s uplatnením pohľadávky realizoval, a v súvislosti s ktorými mu uvedené náklady mali vzniknúť. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s § 262 ods. 2 CSP a žalobcovi, ktorý bol úspešný v 88 % z hodnoty sporu a neúspešný v 12 % z hodnoty sporu, bol priznaný nárok na pomernú časť náhrady trov konania vo výške percentuálneho rozdielu úspechu a neúspechu v spore, teda v rozsahu 76 %.

3. V zákonom stanovenej lehote podal proti výroku I. a III. tohto rozsudku žalovaný odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. V rámci použitých prostriedkov procesnej obrany uviedol, že priemerné úrokové miery z nových obchodov - spotrebiteľských úverov, prezentované NBS, boli v júli 2016 so splatnosťou od 1 do 5 rokov - 6,98 % p.a.. Úroková sadzba uvedená v zmluve vo výške 24,92 % dosahuje trojnásobok priemeru na trhu, čo nezodpovedá zákonom vyžadovanému prístupu dodávateľa k spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou a konaniu v súlade s dobrými mravmi. Súd sa s týmto tvrdením nestotožnil, nakoľko podľa jeho názoru je potrebné posudzovať priemerné úrokové miery v rozhodnom období nie pre eurozónu, ale pre Slovensko. Súčasťou elektronického spisu nebola príloha, z ktorej by vyplývalo, že priemer úrokových mier na Slovensku z nových spotrebiteľských úverov splatných od 1 do 5 rokov je 11,90 %. Konajúci súd z tejto informácie dôvodil, že v prejednávanej veci mal súd za preukázané, že úroky dojednané v predmetnej spotrebiteľskej zmluve obvyklú mieru podstatným spôsobom neprevyšujú, keďže boli dojednané cca vo výške 2-násobku priemernej úrokovej sadzby pri úveroch poskytovaných bankami v čase uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy. Nestotožňuje sa so skutkovými závermi, ku ktorým dospel súd prvej inštancie. V dokumente bankovej úrokovej štatistiky v záložke „Od_01_Slovensko“ obsahuje časové rady úrokových mier, ktoré tuzemské úverové inštitúcie uplatňujú voči jednotlivým ekonomickým sektorom Eurozóny. V roku 2016 všetci poskytovatelia spotrebiteľských úverov museli disponovať bankovou licenciou, teda sa zmazal model bankových a nebankových poskytovateľov úverov. Dňa 01.06.2020 to uviedol na pojednávaní. Ročná úroková sadzba presahuje priemer na trhu o 109 %, teda podľa jeho názoru sa jedná o úžeru. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7Co/220/2014 zo dňa 27.11.2014, ktorý sa v to čase zaoberal rozlíšením na bankový a nebankový sektor. Pretože istina úveru bola poskytnutá bez právneho dôvodu, v konaní vzniesol námietku premĺčania; má za to, že zmluva bola uzatvorená 15.07.2016 a odo dňa nasledujúceho mal veriteľ možnosť uplatniť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia

a subjektívna dvojročná premlčacia doba uplynula 15.07.2018, teda pred podaním žaloby. Navrhol rozsudok v napadnutých výrokoch zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

5. Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie je opodstatnené, keďže súd prvej inštancie sa pri rozhodovaní o veci nevyporiadal so všetkými okolnosťami podstatnými pre správne rozhodnutie v predmetnom spore.

6. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci síce dostatočne zistil skutkový stav, avšak na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

7. Ako je zrejmé z obsahu spisu, žalobca uplatňuje voči žalovanému svoj nárok na základe zmluvy, ktorá bola uzatvorená medzi jeho právnym predchodcom spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. a žalovaným dňa 15.07.2016. Na základe tejto zmluvy bol právnym predchodcom žalobcu poskytnutý žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 2.500 eur, ktorý mal splácať v 60. mesačných splátkach po 69,69 eur, fixná ročná úroková sadzba je vyjadrená rozsahom 24,92 %, priemerná hodnota RPMN je uvedená v rozsahu 16,36 %, RPMN v rozsahu 24,91 % s tým, že prvá splátka úveru bola splatnou dňa 20.08.2016 a termín konečnej splatnosti dňa 20.07.2021. Celkové náklady spotrebiteľa v súvislosti s takto poskytnutým bezúčelovým spotrebiteľským úverom dosahujú rozsah 1.681,40 eur.

8. Medzi stranami nebolo sporné, že v predmetnej veci ide o spotrebiteľskú zmluvu, ktorá bola uzatvorená podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Za typovú zmluvu, ktorá sa používa vo viacerých prípadoch (štandardná formulárová), treba považovať nielen všeobecné obchodné podmienky, ale aj predformulované znenia rôznych variant zmlúv.

9. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý právnym predchodcom žalobcu túto charakteristiku spĺňa. Z tohto dôvodu je potrebné na právny vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy uzatvorenej medzi dodávateľom a spotrebiteľom aplikovať spotrebiteľské právne normy, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie.

10. Zmluvné podmienky upravené v spotrebiteľskej zmluve sa tak nemôžu odchýliť od úpravy uvedenej v Občianskom zákonníku v neprospech spotrebiteľa. V neprospech spotrebiteľa teda nie je možné dohodnúť podmienky plynúce z ustanovení Obchodného zákonníka, ak ustanovenia Občianskeho zákonníka sú pre spotrebiteľa výhodnejšie.

11. Právo na spravodlivý proces, okrem iného, zahŕňa aj právo strany sporu na presvedčivé odôvodnenie rozsudku, ale aj právo, aby v obdobných otázkach súdy rozhodovali rovnako, prípadne sa vyrovnali s odklonom od názoru iného súdu na rovnakú právnu otázku.

12. Ak sa súd v spore so slabšou zmluvnou stranou nevyrovná s inými právoplatnými súdnymi rozhodnutiami v obdobných spoločenských vzťahoch, ako je prejednávaná vec a konanie vedie v zásadnom odklone od správneho právneho posúdenia vecí, súd tým znemožní stranám sporu procesné prostriedky útoku či obrany. O takýto prípad ide nepochybne aj vtedy, ak sa konajúci súd vôbec nevenoval možnému úžerníckemu charakteru skúmanej spotrebiteľskej zmluvy.

13. V predmetnej veci ide o nárok z porušenia práva z úverovej zmluvy a za obdobné spoločenské vzťahy tak možno považovať úverové vzťahy a prirodzene aj úroky, o ktorých vrátenie ide aj v predmetnej veci. Odvolací súd sa plne stotožňuje a názorom odvolateľa o neprimeranosti dohodnutej výšky úrokov (24,92 %), ktorá viac ako dvojnásobne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvykle určenú (11,90 %), čo nezodpovedá zákonom vyžadovanému prístupu dodávateľa k spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou a konaniu v súlade s dobrými mravmi.

14. Súdny vrátane najvyšších súdnych inštancií všeobecného a ústavného súdnictva sa otázkou úžernej ceny úverového právneho úkonu už v minulosti zaoberali. Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že

v demokratickej spoločnosti sú úžernické úroky v úverových vzťahoch absolútne netolerovateľné, a že odporujú dobrým mravom (porov. „Nemohou byť žiadne pochybnosti o tom, že nepriamo vysoké úroky sjednané pri peněžité půjčce jsou považovány za odporující obecně uznávaným pravidlům chování“ NS ČR 21Cdo1484/04)“. Za určitých okolností dokonca problém nadobúda trestnoprávny rozmer (porov. NS ČR sp. zn. 3 Tdo 225/2012).

15. Napriek tomu, že výška úrokov pri poskytnutí úveru nie je stanovená a úroky či odplata sú predmetom voľného zmluvného dojednania medzi účastníkmi zmluvného vzťahu, táto skutočnosť neznamena, že možno dohodnúť úroky v akejkoľvek výške. Dohoda o výške úrokov/odplaty musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priediť dobrým mravom. Otázky neprímeraných úrokov/odplaty sa dotýkajú aj právoplatné rozsudky vo veciach tunajšieho súdu (porov. rozsudok vo veci 16Co 97/2016 alebo 3Co/151/2013, v ktorom súd konštatoval cit. „Pri nebankových spoločnostiach sa dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie viac ako 100% oproti priemeru bánk“).

16. Podľa § 39 zákona č. 40/1964 zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priedi dobrým mravom.

17. Podľa § 3 ods. 1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

18. Výšku úrokovej sadzby súd prvej inštancie posúdil na základe ust. § 1 ods. 4 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktoré hovorí: „Na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu, naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy.“ Avšak na základe tohto ustanovenia, ktorý hovorí o stanovení najvyššej prípustnej výšky odplaty určenej na základe RPMN, bola v bodoch 26.-31. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie posúdená výška úrokovej miery (24,92 %), preto má odvolací súd za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v tejto časti neodôvodnené.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené, úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude opäť posúdiť či úroková sadzba vo výške 24,92 % uvedená v spotrebiteľskej zmluve je v rozpore s dobrými mravmi a svoje rozhodnutie dostatočne odôvodniť. V tejto súvislosti odvolací súd prisvedčuje konštatovaniu odvolateľa, že dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s ust. § 39 OZ, teda nesmie sa priediť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný.

19. Napriek tomu, že výška úrokov pri poskytnutí úveru nie je stanovená a úroky sú predmetom voľného zmluvného dojednania medzi účastníkmi zmluvného vzťahu, táto skutočnosť neznamena, že možno dohodnúť úroky v akejkoľvek výške. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s ust. § 39 OZ, teda nesmie sa priediť dobrým mravom. Úlohou súdu prvej inštancie preto bude v ďalšom konaní zaoberať sa výškou úrokov z úveru, ktorá činí 24,92 % ročne a porovnať ju s úrokmi poskytovanými peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. Aj keď pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie, ak ročná úroková sadzba presahuje priemer na trhu o 109 % oproti priemeru bánk.

20. Zároveň úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude posúdiť otázku prípadného premlčania nároku žalobcu vzhľadom na námietku premlčania vznesenú žalovaným vo svojom vyjadrení k žalobe a vo svojom odvolaní, aj vzhľadom na ust. § 54a OZ.

21. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že dňa 12.06.2020 bolo súdu prvej inštancie doručené podanie žalobcu, ktorým navrhol postupom podľa § 80 ods. 1 CSP pripustiť, aby do konania namiesto pôvodného žalobcu vstúpila spoločnosť Intrum Slovakia s.r.o. so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 31 320 155 vzhľadom na postúpenie pohľadávky uplatnenej v tomto konaní. Na preukázanie svojho tvrdenia pripojil Rámcovú zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 30.11.2017. Súd prvej inštancie uznesením č.k. 29Csp/266/2019-134 návrh na zmenu strany sporu na strane žalobcu zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že zákonodarca neupravil možnosť rozhodovania podľa § 80 CSP aj po vyhlásení

rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, teda po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie s výnimkou odvolacieho konania tak, ako to výslovne upravil pri strate procesnej subjektivity v ust. § 66 CSP.

22. Podľa ust. § 80 ods. 1 CSP, ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli.

23. Podľa ods. 2, súd vyhovie návrhu podľa ods. 1, ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinností, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť namiesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované.

24. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP). Zároveň úlohou súdu prvej inštancie bude rozhodnúť o návrhu na zmenu účastníka konania na strane žalobcu.

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).